

Sygn. akt II KK 264/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Jacek Sobczak (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Ewa Oziębła

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 kpk)

w sprawie **B. L.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 października 2014 r.,

w przedmiocie stwierdzenia prawnej dopuszczalności ekstradycji

z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Apelacyjnego

z dnia 17 czerwca 2014 r., utrzymującego w mocy postanowienie Sądu

Okręgowego w W.

z dnia 15 maja 2014 r.

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego

i utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu

Okręgowego w W., i sprawę przekazać Sądowi I

instancji do ponownego rozpoznania

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt ... 85/14 (... 213/14) Sąd Okręgowy w W. – na podstawie art. 603 § 1 k.p.k., a *contrario* art. 604 § 1 § 2 k.p.k.,

art. 1 i 2 Europejskiej Konwencji o Ekstradycji sporządzonej w Paryżu dnia 13 grudnia 1957 r. postanowił m. in. stwierdzić prawną dopuszczalność wydania B. L., s. N. i S., ur. 1 kwietnia 1982 r. w Moskwie, alias T. L., obywatela Gruzji, syna T.M. i M. L., ur. 1 kwietnia 1981 r. w Zestaponi – władzom Konfederacji Szwajcarskiej w celu wykonania wyroku Okręgowego Sądu Poprawczego w V. z dnia 6 listopada 2012 r. o numerze PE10.009195-MYO/PGO 285/12, skazującego go za przestępstwa z art. 40, art. 47, art. 49, art. 51, art. 70 ust. 1, art. 139 Rozdział 1.2 i 3, art. 144 ust. 1, art. 186, art. 22 ust. 1 w zw. z art. 186, art. 252 szwajcarskiego kodeksu karnego oraz art. 115 ust. 1 lit b i c szwajcarskiej ustawy o cudzoziemcach, art. 90 Rozdział 1 i 95 Rozdział 2 szwajcarskiej ustawy o ruchu drogowym, będących odpowiednikami art. 278 § 1 i art. 279 § 1, art. 270 § 1, art. 193, art. 13 § 1 w zw. z art. 193, art. 288 § 1 polskiego kodeksu karnego oraz art. 465 ust. 1 polskiej ustawy o cudzoziemcach oraz art. 96 polskiego kodeksu wykroczeń. Postanowieniem rozstrzygnięto także w przedmiocie kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek wywiedzenia zażalenia przez obrońcę ściganego od tego postanowienia, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt ... 383/14 – na zasadzie – art. 437 § 1 k.p.k. – utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Kasację od tego postanowienia złożył Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na nieprawidłowej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rażąco niesprawiedliwego postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 maja 2014 r., sygn. ... 85/14, które to postanowienie wydane zostało z naruszeniem art. 604 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającym na wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, iż w odniesieniu do czynów za które został skazany B. L. wyrokiem Sądu Okręgowego Poprawczego w V. z dnia 6 listopada 2012 r. o numerze PE10.009195-MYO/PGO 285/12, tj. art. 115 ust. 1 lit. b i c szwajcarskiej ustawy o cudzoziemcach znajdującej swój odpowiednik w art. 465 ust. 1 pkt 1 polskiej ustawy o cudzoziemcach, zaś w odniesieniu do czynów z art. 90 rozdział 1 i art. 95 rozdział 2 szwajcarskiej ustawy o ruchu drogowym znajduje swój odpowiednik w art. 96 k.w., zachodzi warunek

podwójnej karalności tych czynów w państwie wydającym i wzywającym wydania, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego orzeczenia prawnej dopuszczalności wydania w zakresie tych czynów obywatela Gruzji organom wymiaru sprawiedliwości konfederacji Szwajcarii.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., dlatego zasługiwała na uwzględnienie.

Wyjaśnić od razu należy, że także zasadny okazał się wniosek końcowy prokuratora o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego, jednakże z uwagi na ekonomikę postępowania, Sąd Najwyższy wydał orzeczenie kasatoryjne również w odniesieniu do orzeczenia Sądu I instancji jako, że jest ono w sposób oczywisty wadliwe.

Lektura akt sprawy, w tym uzasadnienia orzeczenia Sądu Apelacyjnego, nie pozostawia najmniejszych wątpliwości co do tego, że orzeczenie tego Sądu zapadło z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisów postępowania wskazanych w *petitum* skargi, ale także wyrażonej przez skarżącego pośrednio w uzasadnieniu kasacji obrazą art. 457 § 3 k.p.k.

Zaledwie powierzchowna kontrola Sądu Apelacyjnego stała się bezpośrednią przyczyną niezauważenia tak oczywistych i jaskrawych błędów popełnionych przez Sąd Okręgowy w toku procedowania o prawnej dopuszczalności ekstradycji obywatela Gruzji B. L. Sąd Apelacyjny rozpoznając zażalenie obrońcy ww., w którym podniesiono zarzut naruszenia art. 604 § 1 i § 2 k.p.k. jednakże – co wynika z uzasadnienia - sprowadzający się *de facto* do podniesienia zaistnienia ujemnej przesłanki z art. 604 § 1 pkt 7 k.p.k., nie wyszedł poza jego ramy i nie przeprowadził kontroli w zakresie szerszym. Podobnie jak Sąd Okręgowy nie badał i nie odniósł się do kwestii istnienia podwójnej karalności w odniesieniu do będących przedmiotem wniosku czynów.

Podkreślić należy, że celem postępowania ekstradycyjnego jest jedynie rozstrzygnięcie jego prawnej dopuszczalności. Z analizy jego ustawowego modelu

wynika, że rola sądu w jego przeprowadzeniu sprowadza się w istocie do skontrolowania, czy zachodzą przeszkody prawne (art. 604 § 1 § 2 k.p.k.) czyniące niedopuszczalnym uwzględnienie wniosku państwa obcego o wydanie osoby. Jednym z kryteriów podlegających skrupulatnemu zbadaniu jest zasada podwójnej karalności określona w § 1 pkt 2 art. 604 k.p.k. Zgodnie z nią wydanie jest niedopuszczalne jeśli czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo gdy ustawa uznaje, że czyn nie stanowi przestępstwa albo że sprawca nie popełnia przestępstwa lub nie podlega karze. Przeszkoda ta związana jest z zasadą podwójnej przestępczości czynu mającego być podstawą ekstradycji. W uproszczeniu chodzi więc o to, że za przestępstwo, którego dotyczy wnioski o wydanie, sprawca może zostać ukarany w obu państwach, gdyż nie ma żadnych okoliczności które by wyłączały ukaranie.

Badanie warunku podwójnej karalności polega na porównaniu opisanych we wniosku ekstradycyjnym znamion przestępstwa do przepisów krajowego prawa materialnego określającego typy czynów zabronionych i przewidujące za nie sankcje krajowe. Podwójna przestępczość czynu (karalność w Polsce i państwie domagającym się wydania sprawcy) zachodzi nie tylko wtedy, gdy w prawie polskim przewidziany jest identyczny typ przestępstwa jak w państwie wnioskującym o ekstradycję. Zachodzi także wtedy gdy przestępstwu przewidzianemu prawem polskim odpowiada choćby część znamion czynu objętego wnioskiem. Warunek podwójnej karalności zostaje spełniony i wtedy gdy w prawie polskim brak identycznego typu przestępstwa jak w prawie wnioskującego, jednakże czyn opisany we wniosku odpowiada znamionom któregoś z przestępstw przewidzianych w prawie polskim. Z tego wynika, że zbadanie podwójnej przestępczości - rozumianej szeroko - wymaga odwołania się nie tylko do treści przepisu ustawy karnej polskiej odpowiadającego przepisowi ustawy karnej obcej ale i do obowiązującej wykładni odnoszącej się do zakresu stosowania tego przepisu w systemie prawa polskiego.

Stwierdzić wreszcie należy, że skrupulatne zbadanie podwójnej przestępczości ma strategiczne znaczenie z punktu widzenia postępowania o stwierdzenie prawnej dopuszczalności wydania albowiem brak spełniania tego

warunku jest obligatoryjną przeszkodą uniemożliwiającą wydanie ściganego państwu obcemu.

Tymczasem, jak wskazuje analiza akt sprawy i wydanych przez Sądu obu instancji orzeczeń, kwestia istnienia podwójnej karalności w odniesieniu do czynów przypisanych B. L. została w sposób rażący zmarginalizowana. Jaskrawy jest fakt, że żaden z Sądów, wypowiadających się w przedmiocie prawnej dopuszczalności wydania, nie przedstawił rzeczowego i skrupulatnego wniosku co do czynów, za które został skazany B. L. w Szwajcarii i ich ewentualnych polskich odpowiedników. Takie postępowanie jest naganne zważywszy na ilość i różnorodność przypisanych B. L. czynów.

Błędne są stanowiska Sądów obu instancji, co do tego, że w sprawie nie występują ujemne przesłanki ekstradycji określone w art. 604 § 1 i § 2 k.p.k. Tym samym, że mamy do czynienia z sytuacją pozwalającą na orzeczenie w pełnym zakresie o prawnej dopuszczalności wydania B. L. w odniesieniu do wszystkich przypisanych mu wyrokiem Okręgowego Sądu Poprawczego w V. czynów. Jak słusznie wskazał w kasacji prokurator zastrzeżenia w tym zakresie dotyczą czynu z art. 115 ust. 1 lit. b i c szwajcarskiej ustawy o cudzoziemcach i przyjętego przez Sądy polskiego odpowiednika, tj. art. 465 ust. 1 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach z 12 grudnia 2013 r. (Dz. U. z 2013, poz. 1650). W odniesieniu do tych czynów nie przeprowadzono jakichkolwiek rozważań w aspekcie wystąpienia podwójnej karalności, w szczególności zaś, nie zglębiono problematyki tzw. *przestępstw o charakterze krajowym*.

Nadto, jak wynika z wyroku Okręgowego Sądu Poprawczego w V. (k. 45 i n., t. I), B. L. został skazany także za czyny z art. 90 rozdział 1 i art. 95 rozdział 2 szwajcarskiej ustawy o ruchu drogowym, których polskimi odpowiednikami są kolejno art. 92a k.w. oraz 94 § 1 k.w. będące w rzeczy samej wykroczeniami. Uzasadnienia decyzji Sądu I instancji jak i Sądu odwoławczego zostały pozbawione w sposób niedopuszczalny dywagacji w omawianym przedmiocie, a przecież ocena występowania przesłanek z art. 604 k.p.k. powinna następować konkretnie w odniesieniu do każdego z objętych wnioskiem o wydanie czynów oraz osób.

Jak trafnie wskazał skarżący w treści uzasadnienia kasacji (str. 12), wątpliwości wymagające ustalenia zachodzą także co do czynów (kradzieży) przypisanych B. L.

w pkt 2, 3 i 4 szwajcarskiego wyroku. *A priori* założono bowiem, że czyny te są odpowiednikami art. 278 § 1 k.k., podczas gdy ich skrupulatna analiza, w szczególności dokonana pod kątem wartości skradzionych towarów (paliwa) może doprowadzić do odmiennych wniosków. Zgodnie ze znowelizowanym art. art. 119 § 1 kw.: *kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.*

Jak wskazuje treść wyroku Okręgowego Sądu Poprawczego w V. (k.54, t. I) te i pozostałe czyny stały się podstawą skazania i wymierzenia B. L. kary 30 miesięcy pozbawienia wolności, na której poczet zaliczono 116 dni aresztu tymczasowego.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd I instancji uwzględni wskazane powyżej uwagi, dokona poprawnej analizy czynów będących podstawą wniosku o ekstradycję, a z przeprowadzonej w tym zakresie syntezy i porównania sporządzi relację w uzasadnieniu postanowienia. W szczególności zaś podda weryfikacji w jakim zakresie wniosek o stwierdzenie prawnej dopuszczalności ekstradycji B. L. może zostać uwzględniony. W zależności od dokonanej w tym względzie wykładni nie pominie ustaleń i rozważań w zakresie wymierzonej ściganemu kary, na wymiar, której wpływ będzie miało ewentualne częściowe uwzględnienie wniosku.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.